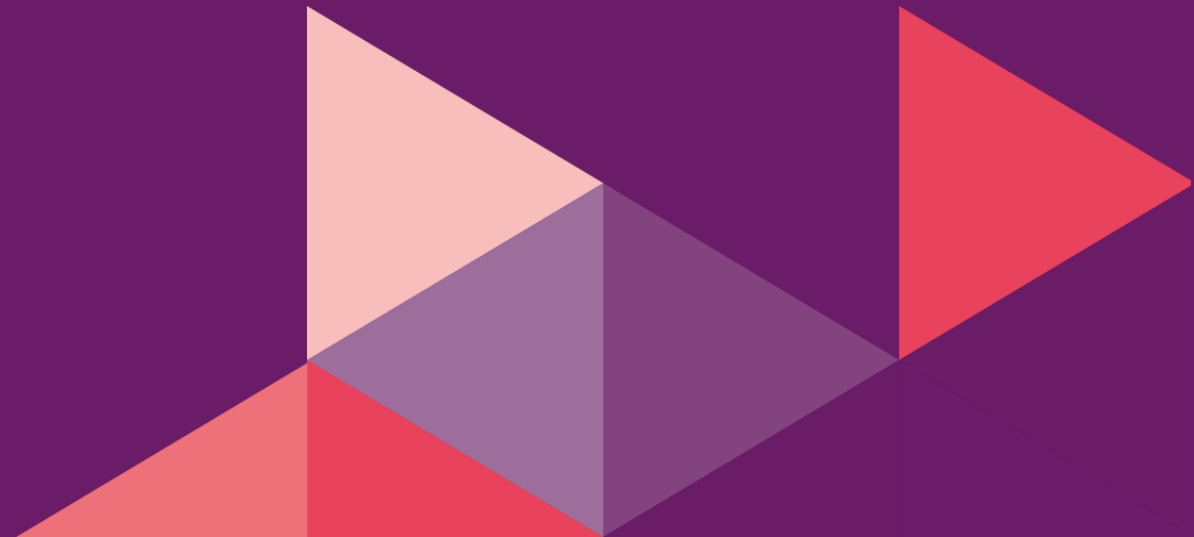

Pedagogiske prinsipper i Literacy for alle

Gi god undervisning

- ▶ God undervisning og tilrettelegging i literacy er bra for alle – uansett behov og forutsetning
- ▶ Personer med behov for ASK – mer intensitet
- ▶ «the principles of effective instruction do not change»
- ▶ TUT

Skap muligheter og rom til å utforske og forstå tekst

- ▶ Vi må ha forventinger
- ▶ Når vi leser en bok - Snakk om innhold i forhold til hele boken
- ▶ Arbeid med utgangspunkt i det samme som jevnaldrende holder på med og tilpass dette

Smart bruk av grafiske symboler i lesing

- ▶ Grafiske symboler er fantastisk for personer uten talespråk – gjør stor forskjell
- ▶ Symboler kan være barrierer for å lære å lese
- ▶ Være smart i bruk av symboler – og enda smartere når vi ikke bruker de
 - ▶ Høyfrekvente ord er vanskelig å symbolisere
 - ▶ Lavfrekvente ord og som er vanskelig å lese kan få støtte av symboler

Bruk ordbanken

- ▶ Daglig bruk av ordbanken (også i modellering)
 - ▶ Velg høyfrekvente ord – særlig ordfamilier
 - ▶ Velg høyfrekvente ord som er vanskelig å avkode
- ▶ Ordbanken bør brukes som støtte i aktiviteter med lesing og skriving

Repetisjon med variasjon

- ▶ Hjernen er begeistret for mønster og strategier, personer med lærevansker trenger hjelp til å "se" mønster
- ▶ Leser du samme historie flere ganger og med ulike mål - øker både forståelse og flyt

Aktiver bakgrunnskunnskaper

- ▶ Personer med lærevansker kan ha hull i sine erfaringer
- ▶ Hjelp eleven i å lage sammenhenger og forståelse for ord i teksten (å «snakke høyt» er en god strategi)

Gi tilbakemelding til eleven

- ▶ Forsterkende (high five)
- ▶ Informativ (oi, du har skrevet en P)
- ▶ Vurderende (nå kan du å bruke punktum og stor bokstav!)

Bruk av spørsmål

- ▶ Spørsmål for å teste (hva, hvem, hvor, hvorfor...)
- ▶ Spørsmål for å undervise (når vi leser denne historien skal vi finne ut hvem den handler om...)
 - ▶ Åpne spørsmål
 - ▶ Ikke spør om ting du vet svaret på allerede

Kunsten i å legge mening til elevens arbeid

- ▶ Legge til mening og intensjon – også når det kan virke som det er tilfeldig
- ▶ Støtte eleven i å utvikle seg og erfare hvordan mening kan formidles i teksten

Involvere medelever

- ▶ Alders-respektfulle læringsaktiviteter
- ▶ Positiv jevnalderkontakt
- ▶ Inkluderende læringsmiljø

Ikke undervurder

- ▶ Vet ikke hva den enkelte kan før vi har prøvd – lenge nok
- ▶ Små framskritt kan bety store endringer
- ▶ Se etter positive endringer og tegn på mestring på ulike og kanskje uventede områder
- ▶ Og mens vi jobber med literacy.... (språklig utvikling, positive og viktige aktiviteter i omgivelsene, glede og opplevelser)

Lag en god plan

- ▶ Helhetlig tilnærming til Literacy
- ▶ Struktur og sammenheng
- ▶ Utgangspunkt i klassens plan
- ▶ Tilpass mål i læreplanen
- ▶ Alders-respektfulle aktiviteter
- ▶ Samarbeid

Eksempel på en ukeplan

Område	Hva	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Arbeid med ord	Kroppsdeler. Alle finner ord på ulike kroppsdeler.	Snakke om kroppsdeler. Lage et tankekart	Ta fram tankekartet Les ord nye ord	Skriv ned ordene, og heng det på en ordbank	Les ordene. Snakk om de. Let og finn.	Velge ord fra ordbanken Vis og del
Skriving	Lage bok om kroppsdeler Med bilde og en setning til hvert bilde. Klassevis eller individuelt	Lærer modellerer en setning til sitt bilde: «Jeg har...»	Les setningen fra i går – nå skal elevene skrive	Elevene leser sin setning for hverandre, kan vi utvide med verb?	Finne bilde til setningen Sette inn	Vi leser boken vi har laget om kroppen
Leseforståelse	Vi leser med et mål for hver dag. Alle har sitt eksemplar av boken.	Les for å gjette tittel Elevene får tre alternativer	Les og avslør tittel – hva passet best?	Les og snakk om hver side av historien	Hvordan føler hovedpersonen seg, i starten? På slutten av historien	Les for å dele opp i begynnelsen, hoveddel og i historien
Selvvalgt lesing	Lesekvart hver dag Elevene velger seg bok – enten hver dag eller ei for hele uka tilpass valg av bok	Les hver dag	Les hver dag	Les hver dag	Les hver dag	Fortell om boken Hva synes du?